BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI.

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WILEŃSKA Nr. 25, m. Nr. 3.

Nr. 64 Wilno, dnia 19 marca 1927 roku

Treść numeru:

II. ŻYCIE GOSPODARCZE.

-----------ooo § ooo---------

II.ŻYCIE GOSPODARCZE.-

"Memeler Dampfboot" o stanie gospodarczym Litwy.-

"Memeler Dampfboot" N.37 z 24/I.r.b. Artykuł p.t."Gospodarcze życie Litwy". Streszczenie:

Rolnictwo jest zrębem,na którym się opiera całe gospodarcze życie republiki litewskiej.Złożyły się na to warunki przyrodzone Litwy.Zarówno gleba,jak klimat,jak wreszcie brak bogactw kopalnianych,węgiel kamienny,nafta i t.p. decydują o rolniczym charakterze całego kraju.Faktu tego nie zdoła też zmienić polityka rządu litewskiego,który usiłuje sztucznymi środkami popierać przemysł krajowy.Litwa krajem przemysłowym nie była i nie będzie.

Gleba Litwy naogół jest urodzajna /za wyjątkiem powiatów paru północno-wschodnich powiatów,jak pow.uciański,jezioroski i poczęści rakiski/.Dotychczas dominowała na Litwie gospodarka zbożowa i uprawa lnu,w dość prymitywny jednakże sposób się odbywająca.Wrodzone ludowi litewskiemu przywiązanie do tradycji i konserwatyzm wsi litewskiej złożyły się na to,że postęp z trudem do szerszych warstw ludności miejskiej przenika.Stąd też nie należą na Litwie do rzadkich zjawisk prymitywne narzędzia rolnicze,jak socha,drewniana brona i t.p. Ignoruje też wieśniak litewski znaczenie nawozów sztucznych, które jedynie w ostatnich latach znajdować zaczęły na Litwie jaki taki popyt.Naogół przeto poziom rolnictwa jest na Litwie niski.Rząd litewski czyni wprawdzie pewne wysiłki ku podniesieniu rolnictwa.Mówią się nawet o zastąpieniu gospodarki zbożowej - hodowlą bydła i mleczarstwem,biorąc za wzór Danię.- Inicjatorzy tego prądu zapominają jednak,że większa część ludności Litwy są to analfabeci.Zresztą nawet bardziej oświecona i uświadomiona warstwa zamożniejszych włościan pojęcia nawet nie ma o racjonalnej,zachodnio-europejskiej uprawie roli czy hodowli bydła.Jedynie może ludność z tak zw.Małej Litwy i obszaru Kłajpedy dałaby się dociągnąć do wymagań gospodarki racjonalnej.Długich jeszcze lat trzebaby dla zbliżenia się rolnictwa litewskiego do duńskiego.Z drugiej znów strony fiskalny system rządu litewskiego bynajmniej rozwojowi rolnictwa na Litwie nie sprzyja.Nadmierny ciężar podatków,koszta utrzymania drogiego - jak na maleńkie państewko - aparatu administracyjnego i armji - wszystko to nęka ludność do ostatecznych granic,zabijając w niej chęć do twórczej pracy.Podatki są istotną zmorą dla ludności,zwłaszcza wiejskiej.Gospodarka rolna,jako wolno procentująca i wymagająca najczęściej dużych inwestycyj,musi z konieczności na Litwie szwankować,skoro się ją obłożyło wysokimi różnorakimi podatkami,ściąganymi w gotówce i naturze.Faktem jest,że wieśniak litewski musi nieraz ostatnią krowinę sprzedać,aby móc zaspokoić egzekutora skarbowego.Wywołuje to rzecz prosta depresję duchową i gospodarczą,do czego przyczynia się w niemniejszym stopniu trudność zbytu produktów rolniczych.-

Rynek wewnętrzny Litwy jest martwy.Produkty rolnicze znajdują w kraju jedynie zbyt minimalny,konieczny dla zaspokojenia potrzeb życiowych ludności.Pozatem zaś siła nabywcza i płatnicza ludności jest tak słaba i wyczerpana,że martwota panuje na rynku wewnętrznym kompletna.Ceny na zboże,bydło i inne produkty rolnicze są śmiesznie niskie.Nie opłaca się wprost produkować.Stąd łatwo zrozumiałe tendencje ludności wiejskiej do produkowania tylko takiej ilości zboża i bydła,ile wymaga własna samowystarczalność.-

Co się tyczy eksportu zagranicę,to przedstawia się on nie lepiej od stanu handlu wewnętrznego.Wobec depresji w produkcji krajowej, eksport Litwy może być realizowany jedynie w nieznacznej rozciągłości.Z drugiej znów strony produkty rolnicze pochodzenia litewskiego z trudem jedynie mogą wytrzymać konkurencję z produktami rolniczemi innych krajów,zwłaszcza

II.ŻYCIE GOSPODARCZE.-

"Memeler Dampfboot" o stanie gospodarczym Litwy.-

"Memeler Dampfboot" N.37 z 24/I.r.b. Artykuł p.t."Gospodarcze życie Litwy". Streszczenie:

Rolnictwo jest rdzeniem na którym się opiera całe gospodarcze życie republiki litewskiej. Złożyły się na to warunki przyrodzone Litwy. Zarówno gleba, jak klimat, jak wreszcie brak bogactw kopalnianych, wody i kamieniarzy, nafta i t.p. decydują o rolniczym charakterze całego kraju. Faktu tego nie zdoła też zmienić polityka rządu litewskiego, który usiłuje sztucznymi środkami popierać przemysł krajowy. Litwa krajem przemysłowym nie była i nie będzie.

Gleba Litwy mogłaby jest urodzajna /za wyjątkiem powiatów pasu północno-wschodnich powiatów, jak nowoaleksandrowski, jeziorski i poczęści rakiski/. Dotychczas dominowała na Litwie gospodarka zbożowa i uprawa lnu, w dość prymitywny jednakże sposób się odbywająca. Wrodzone ludowi litewskiemu przywiązanie do tradycji i konserwatyzm wsi litewskiej złożyły się na to, że postęp z trudem do szerszych warstw ludności wiejskiej przenika. Stąd też nie należą na Litwie do rzadkich zjawisk prymitywne narzędzia rolnicze, jak socha, drewniana brona i t.p. Imponuje też wieśniak litewski znaczenie nawozów sztucznych, które jedynie w ostatnich latach znajdować zaczęły na Litwie taki taki popyt. Niemniej przeto poziom rolnictwa jest na Litwie niski. Rząd litewski czyni wprawdzie pewne wysiłki ku podniesieniu rolnictwa, mówi się nawet o zastąpieniu gospodarki zbożowej - hodowlą bydła i mleczarstwem, biorąc za wzór Danię. Inicjatorzy tego prądu zapominają jednak, że większa część ludności Litwy są to analfabeci. Zresztą nawet bardziej oświecona i uświadomiona warstwa zamożniejszych włościan pojęcia nawet nie ma o racjonalnej, zachodnio-europejskiej uprawie roli czy hodowli bydła. Jedynie może ludność z tak zwanej Litwy t.zw. Memelländer... nim się doczekamy do racjonalnej gospodarki zabrakłoby dla zbliżenia się rolnictwa litewskiego do duńskiego. Z drugiej znów strony fiskalny system rządu litewskiego bynajmniej rozwojowi rolnictwa na Litwie nie sprzyja. Nadmierny ciężar podatków, koszta utrzymania wielkiego - jak na małe państewko - aparatu administracyjnego - wszystko to naraża ludność do ostatecznych granic zmusza do ciężkiej pracy. Podatki są i to za znaczne ilości, a właśnie gospodarka rolna musi przede wszystkim pokrywać te potrzeby ogromne wydatki. Konieczność wymagająca natychmiastowej gotówki, skoro się ją obciąża zwłaszcza z wieloma różnorodnymi podatkami, ściąganymi w gotówce i na czas. Rezultatem jest, że wieśniak litewski musi sprzedać, aby móc zaspokoić egzekutora skarbowego, wywołuje to depresję duchową i gospodarczą, do czego przyczynia się w niemniejszym stopniu trudność zbytu produktów rolniczych.

Rynek wewnętrzny Litwy jest martwy. Produkty rolnicze znajdują w kraju jedynie zbyt minimalny, konieczny dla zaspokojenia potrzeb życiowych ludności. Pozatem zaś siła nabywcza ludności jest tak słaba i wyczerpana, że martwota panuje na rynku wewnętrznym kompletna. Ceny na zboże, bydło i inne produkty rolnicze są śmiesznie niskie. Nie opłaca się wprost produkować. Stąd istotnie tendencje ludności wiejskiej do produkowania tylko takiej ilości zboża i bydła, ile wymaga własna samowystarczalność.

Co się tyczy eksportu zagranicę, to przedstawia się on nie lepiej od stanu handlu wewnętrznego. Wobec depresji w produkcji krajowej, eksport Litwy może być realizowany jedynie w nieznacznych rozmiarach. Z drugiej znów strony produkty litewskie z trudem jedynie mogą wytrzymać konkurencję z produktami rolniczymi innych krajów, zwłaszcza

[illegible]

tak wysoko względem techniki rolnictwa stojących,jak U.S.A.Ka
nada,Australja i t.p.Konkurencja jest utrudniona nietyle z ra
cji gatunku zboża czy bydła eksportowanego z Litwy,nie tyle
też z racji braku należycie rozwiniętej propagandy sieci kon-
sularnej i t.p.ile z powodu nieumiejętnego i niedbałego przyg
gotowania produktów na eksport.Zboże bywa przeważnie źle prze
siane,zanieczyszczone i bydło źle wykarmione,brudne i t.p.Czę
ste też są wypadki,że firmy zagraniczne odsyłają z powrotem
obstalowane poprzednio transporty produktów litewskich.O ja-
kość eksportowanych produktów nie dba ani litewski producent
ani kooperatywa,ani kupiec - eksporter.Notabene, ten ostatni
nie uznaje często za stosowne przestrzegać elementarnych form
stosunków handlowych.Na oferty zagranicznych firm,kupcy litew
scy częstokroć wcale nie odpowiadają, bądź też podają mylne,i
informacje.-Towary kupców litewskich są często złe,nadpsute
i wcale nie odpowiadają nadesłanym uprzednio próbkom,lub też
wykazują niedowagę.-
Wszystko to składa się na groźne dla Litwy perspek-
tywy gospodarcze-Depresja w handlu wewnętrznym i zagranicznym
jest przyczyną biernego bilansu handlowego,który zarysowuje
się coraz wyraźniej-Nieurodzaj dopełnia miary-Litwa zmuszoną
wkrótce będzie do stałego importowania zboża, zamiast jex eks
portować.-
Przemysł litewski - jak wspomniano - jest sztucznym
tworem sztucznie przez rząd podsycanym.Na przemysł litewski
składa się przedewszystkie fabryka przetworów mięsnych br.Waj
łokajtisów,huta szklanna,parę fabryczek wyrobów z żelaza oraz
kilka garbarni i przetwórni skóry,jeżeli nie liczyć dość licz
nych gorzelni i browarów.Cały ten przemysł wegetuje.Fabryka
br.Wajłokaitisów utrzymująca się jedynie olbrzymim subsydjam
o kredytom rządowym,poważnie się w ostatnich czasach zachwia-
ła,wskutek zakazu rządu niemieckiego eksportu importu i tran-
zytu mięsa i bydła z Litwy do Prus Wschodnich.Rząd niemiecki
powodował się jedynie względami sanitarnymi w związku z nie-
przestrzeganiem przez producentów i eksporterów litewskich
hygjeny i czystości.Tymczasem rząd litewski czuły na punkcie
przemysłu krajowego zrozumiał krok ten,jako bojkot wymierzony
przeciwko eksportowi litewskiego mięsa.W wyniku takiego posta
wienia kwestji,sprawa zakazu omal nie wywołała konfliktu poli
tycznego pomiędzy obu krajami.Wprawdzie do tego nie doszło,
bądźcobądź jednak rząd litewski zaczął odtąd tendencyjnie
forsować eksport litewski do innych krajów,ograniczając jedno
cześnie import z Niemiec.Do niedawna bowiem na rynku litewski
skim dominował import niemiecki.Głównym odbiorcą produktów li
tewskich również były Niemcy.Obecnie natomiast handel litewsk
sko-niemiecki - wskutek tendencyjnej polityki rządu kowieńskie
go znacznie się zmniejszył, co jednak źle się odbiło na stanie
gospodarczym Litwy.Położenie geograficzne bowiem oraz długo-
letnie tradycje przemawiają dobitnie za jak najściślejszem
kontaktem gospodarczym pomiędzy obu krajami.Szczególnie da się
to powiedzieć dziś,kiedy polityczny konflikt polsko-litewski
wyklucza możliwość stosunków ekonomiczno-handlowych pomiędzy
Litwą a Polską.Litewskie sfery rządowe liczyć się winne z fak-
tem,że konkurencja jest dla produktów rolniczych Litwy o wiele
łatwiejsza na rynku niemieckim,aniżeli na każdym innym.Rynek
niemiecki bowiem nie stawia produktom litewskim zbyt wysokich
wymagań pod względem jakości, co niewątpliwie jest cechą in-
nych rynków zagranicznych np: angielskiego.Skoro przeto Litwa
zerwie całkowicie z rynkiem niemieckim, to może znaleść się
w sytuacji bez wyjścia, gdyż produkty litewskie w drobnej jedy
nie części kwalifikują się dla rynków zachodnich.Do poziomu
Danji zaś Litwie jeszcze bardzo daleko.-
Fatalny stan ekonomiczny Litwy dzisiejszej zaostrza
się jeszcze więcej wskutek niefortunnej, trwającej już od
dłuższego czasu polityce agrarnej rządu litewskiego.Jak wiado-
mo,rząd litewski, w imię rzekomo interesów gospodarczych kraju
a właściwie w imię swej szowinistycznej,cechującej wszystkie
młode twory państwowe polityki - przedsięwziął przed kilku
laty radykalną reformę agrarną,zmierzającą do poderwania
nia polskiego stanu posiadania na Litwie.Reformę przeprowadzono

z pośpiechem,radykalnie i w znacznej mierze w duchu Rosji Komunistycznej.Wywłaszczono bowiem bezapelacyjnie warstwę ziemian,stanowiącą być może pod względem polityczno narodowościowym element dla odrodzeniowego ruchu litewskiego niewygodny, bądź co bądź jednak będący fundamentem,na którym się opiera produkcja rolnicza całego kraju.Z chwilą,gdy podkopano fundamenty,gdy zniszczono większą i średnią własność ziemską,gdy zrujnowano ośrodki racjonalnej przeważnie i zasobnej gospodarki - skutki nie dały na siebie długo czekać.Bezrobocie,rekrutujące się głównie z robotników rolnych,wzrosło do niesłychanych rozmiarów,produkcja spadła niemal do zera,bogactwo kraju również.Ostrze reformy rolnej skierował mimowoli rząd litewski przeciwko własnym interesom,pozbawiając się głównych źródeł dochodów.Stworzono armję głodnych osadników,których subsydiowanie - bezcelowe zresztą - spadło niby ogromny ciężar na barki skarbu litewskiego,a tem samem ludności pozostałej.-

Zasadniczą przeto przyczyną depresji ekonomicznej kraju jest polityka rządu litewskiego.Nie umie czy nie chce on zrozumieć istotnych interesów kraju.Polityka ta,tak w skutkach swych niefortunna - zaznaczała się i zaznacza w zamierzeniach każdego rządu litewskiego bez względu na jego zabarwienie polityczne.Zresztą każdy rząd dbał tylko o własną władzę i interesy własnej partji.Interes ogólny kraju był tylko hasłem powierzchownem,za którem ukrywał się stale interes osobisty i partyjny.Obecny rząd p.Woldemarasa i Smetony - ludzi skądinąd dla sprawy litewskiej zasłużonych - istnieje od niedawna i nie zaznaczył się jeszcze polityką konkretną.Deklaracja rządu nie została jeszcze wygłoszona.Niewiadomo przeto, jakie stanowisko zajmie rząd p.Woldemarasa względem gospodarczych interesów kraju i zdoła znaleść wyjście z obecnej ciężkiej nad wyraz sytuacji.Teoretycznie partja "tautininków" zajmuje negatywne stanowisko względem reformy rolnej,przeprowadzanej przez gabinety poprzednie.Reforma rolna została narazie wstrzymaną.-

Przyszłość jednak dopiero okaże,jak się rząd wywiąże z zadań,jakie sytuacja dnia nań wkłada.-

Życie gospodarcze Litwy w styczniu r.b.

"Lietuvos Ukis" t.V.N.2./53/ z lutego r.b. Artykuł p-t. "Ekonomika litewska za styczeń r.b." Streszczenie:

Rolnictwo.-

Obszar zasiewów żyta wyniósł w 1926 r.448.6 tys.ha. Przeciętny urodzaj żyta wypadł 15,7 cnt.z ha.Ogólne zbiory żyta wyraziły się cyfrą 350.810 tonn.Na potrzeby krajowe konsumuje się żyta:1/nasienie /po 3,4 cnt.na 1 ha/ - 86.600 tonn. 2/żywność /licząc 2.240.000 ludności i 4,2 cnt.na głowę / - 448 tys.tonn / w tej liczbie licząc po 10 kg.karmu dla bydła na głowę/, 3/przemysł /wódka i in./ - 23.200 tonn.Ogółem przeto kraj używa rocznie 557.870 tonn Żyta.Wobec tego zaś,że zbiory wyniosły zaledwie 350.810 tonn,niedobór wyraża się cyfrą 207.060 tonn.Faktycznie niedobór jest nieco niższy,gdyż u rolników przechowała się nadwyżka z 1925 r. /117.995 tonn/.Faktyczny niedobór wynosi przeto tylko 89.065 tonn.-

Obszar zasiewów pszenicy wyniósł w r.ub. 122.6 t.ton urodzaj przeciętny - 10,4 cnt.z ha, zbiory ogólne - 113.765 tonn.Po odliczeniu z liczby powyższej 3,2 cnt z ha na nasienie 0,5 cnt. na żywność dla ludności wiejskiej /na głowę/ i 2,0 cnt. - na żywność dla ludności miejskiej, ogólne spożycie krajowe wyrazi się cyfrą 107.315 tonn.Nadwyżka więc wyniesie 6.450 tonn, po dodaniu zaś nadwyżki z 1925 r. - 39.470 tonn.

Obszar zasiewów jęczmienia wyniósł 215,1 t.ha.Urodzaj przeciętny: 23,I cnt. z ha, ogólne zbiory - 248.860 tonn.

Przyjawszy,że na nasienie zużywa się 3,3 cnt z ha,na żywność po 1,2 cnt. /w tej liczbie 10 kg. na karm dla bydła/, na produkcję /piwo i in./ - 25.200 tonn, ogólne spożycie krajowe wyniesie 171.165 tonn,a więc nadwyżka wyrazi się cyfrą 77.695 tonn,zaś po dodaniu nadwyżki z 1925 r. - 131.085 tonn.-

Zbiory grochu wyniosły 53.605 tonn.Na miejscowe potrzeby /licząc na nasienie 3 cnt. na ha i na żywność - 0,5 cn na głowę / zużywa się 57.265 tonn.Zważywszy na nadwyżkę z 1925 r. /6.480 tonn/,nadwyżka ogólna wyniesie 2.820 tonn.

W rezultacie ogólne niedobory i nadwyżki przedstawiają się jak następuje:

żyto	minus	89.065	tonn
pszenica	plus	39.470	"
jęczmień	plus	131.085	"
groch	plus	2.820	"
wogóle zboża jadalne . . .	plus	84.310	"

Do zbóż jadalnych zaliczyć też należy kartofle,których obszar sadzenia wyniósł w r.ub. 146.6 t.ha, urodzaj przeciętny wyniósł 227 cnt. z ha, ogólny zaś - 1.664.800 tonn.Konsumcja krajowa /licząc po 31 cnt. na ha, po 6 cnt. na żywność wieśniaka i po 3,6 cnt. na żywność mieszczucha,wreszcie potrącając pewną ilość na cele przemysłowe/ wynosi 1.503.240 tonn. Innemi słowy nadwyżka wyniesie 161.560 tonn.-

Niedobór żyta zostanie więc pokryty nadwypką pszenicy,jęczmienia i kartofli.-

W poszczególnych powiatach urodzaj w 1926 r. przedstawia się jak następuje:

Nazwa powiatu:	Żyto.	Pszenica.	Jęczmień.	Groch.	Kartofl
Olicki	4,7	0,8	2,5	0,6	12,2
Marjampolski	3,1	1,2	2,4	0,1	11,4
Sejneński	5,4	0,5	1,4	0,6	14,4
Szacki	3,9	1,0	2,0	0,1	11,0
Wyłkowyski	4,6	2,0	4,0	0,1	12,4
w pow.suwalskich	4,2	1,1	2,6	0,3	12,1
przecietnie:	~~2,5~~	~~0,3~~	~~1,1~~	~~0,6~~	~~22,6~~
Trocki	2,5	0,3	1,1	0,6	22,6
Wiłkomierski	1,9	0,6	1,2	0,9	17,4
Jezioroski	0,9	0,4	0,9	0,2	19,5
Uciański	1,2	0,8	0,8	0,5	15,0
Rakiski	1,3	0,5	1,3	0,4	14,8
w pow.wsch.przec.	1,6	0,6	1,1	0,6	17,4
birżańsko-Poswol.	1,2	1,3	4,0	0,5	11,0
Poniewieski	1,2	1,8	1,6	0,4	13,1
Kowieński	1,4	0,5	1,0	3,0	9,2
Kiejdański	1,9	1,1	2,3	0,6	11,8
Szawelski	3,2	1,2	2,4	0,2	8,5
w pow.środk.przec.	1,9	1,1	2,1	0,3	10,4
Możejkowski	2,5	0,5	3,0	0,6	19,0
Rosieński	2,5	0,4	2,2	0,4	6,9
Taurogski	2,4	0,5	1,7	0,1	12,1
Telszewski	3,5	0,5	1,8	0,2	13,9
Kretyngowski	1,8	0,4	1,4	0,2	6,0
W pow.Żmudzk.przec.	2,5	0,5	2,0	0,3	11,0
Obszar Kłajpedy	1,4	0,5	1,4	0,2	17,2
W całej Litwie prz.	2,4	0,9	1,9	0,3	13,7

Tak więc w powiatach suwalskich,nie licząc nadwyżki z 1925 r. urodzaj żyta wystarcza na potrzeby miejscowe,urodzaj zaś pszenicy,jęczmienia i kartofli wykazuje znaczną nadwyżkę.

Najlepszy urodzaj wypadł w powiecie Wyłkowyskim,gdzie się wykazuje znaczna nadwyżka wszystkich rodzai zboża za wyjątkiem grochu.W powiatach wschodnich nieźle wypadł jedynie urodzaj pszenicy,grochu,i kartofli.Natomiast żyta we wspomnianych powiatach starczyło ledwie do stycznia r.b.W najgorszej sytuacji jest powiat jezioroski,gdzie żyta wystarczyło zaledwie do listopada r.ub. pszenicy grochu i jęczmienia - zaledwie do

marca - kwietnia; jedynie kartofli starczy we wspomnianym powiecie aż do nowych zbiorów.W innych,środkowych powiatach, zboża jadalnego na głowę przypada 5,4 cnt.w powiatach żmudzkich zaś 5,3 cnt. zamiast normy 6 cnt.Ze względu wszelako na nadwyżkę z 1925 r.powiatom tym zboża nie zbraknie.Gorzej jest z obszarem Kłajpedy,gdzie zboża jadalnego zbraknię nawet po zużyciu nadwyżki z 1925 r.,zwłaszcza,że niemal 30% ludności obszaru Kłajpedy stanowi ludność miejska.-

Ogółem więc nadwyżka ujawniła się w powiatach suwalskich,niedobór - w powiatach wschodnich i na obszarze Kłajpedy,wreszcie ilość dostateczna - w powiatach środkowych i na Żmudzi.Co się tyczy karmu dla bydła,to odnośne zboża wykazują nadwyżkę,a mianowicie:

owies	66.860	tonn
mieszanka	60.130	"
wyka	44.180	"
z ogólnej ilości karmu. . .	171.170	"

Nadwyżka nasienia lnu wyniosie 21.500 tonn,zaś nadwyżka przędzy lnu - 25.t. tonn; ogólna wartość powyższych ilości lnu szacuje się na blisko 90 milj.lit.

W 1926 r. źle wypadł nietylko urodzaj żyta, lecz również żytniej słomy,a mianowicie zaledwie 38,3 cnt. z ha,podczas, gdy w 1925 r. zbiory słomy wyniosły 62 cnt.z ha.Ogółem słomy ze zbóż ozimych uzyskano w 1926 r. 986.557 tonn, podczas gdy w 1925 r. - 1.925 tys.tonn,a więc przeszło dwukrotnie więcej.Słomy jarej uzyskano w 1926 r. - 1.589.719 tonn, a więc nieco więcej niż w 1925 r. / 1.401.460 tonn/. Zbiory siana wyraziły się w 1926 r. cyfrą 65.2 cnt. z ha,podczas gdy w 1925 r. 86.6 cnt. z ha.Ogółem uzyskano 2.875.620 tonn siana, podczas gdy w 1925 r. - 2.936.600 tonn.

Przemysł.-

Produkcja akcyzowanych fabrykatów wykazała w grudniu r.ub. tendencję zwyżkową, a mianowicie:

	XII mies.	XI mies.
Piwo w litrach	450.689	390.964
Wino " "	10.935	6.200
Zapałki w tys.pudełek	5.695	5.651
Gilzy w tys.sztuk	6.496	6.200
Tytoń w kg.	67.972	59.159

Nieco odmiennie wygląda produkcja całoroczna w zestawieniu z 1925 r.-

	1926 r.	1925 r.
Piwo w litrach	7.774.594	8.584.212
Wino w listrach	87.569	42.073
Zapałki w tys.pudełek.	55.040	53.550
Gilzy w tys.sztuk	63.209	38.200
Tytoń w kk.	874.788	773.065

Produkcja piwa wyniosła więc w 1926 r. o 2,4% mniej niż w 1925 r; wina - o 108.5% więcej, gilzów - o 65,5%, tytoniu - o 13.2% m,zapałek - o 2.9%.Zmniejszenie się produkcji piwa tłumaczy się wzrostem domowej produkcji tego napoju,w związku z pomyślnym urodzajem jęczmienia.-

Co się tyczy produkcji nieakcyzowanej,to przemysł drzewny wykazuje pewne ożywienie,jak to wynika z danych liczbowych eksportu: desek eksportowano w 1926 r. na 2 milj.lit. zaś celulozy na 3 milj.lit. więcej niż w 1925 r.Ożywił się również nieco przemysł metalurgiczny, eksportując w 1926 r. na 150.000 lit. więcej niż w 1925 r.Zmniejszyła się natomiast znacznie produkcja skór,których eksportowano w 1926 r. na sumę o milj.lit.mniejszą niż w 1925 r.-

Bezrobocie.-

W dniu 1 grudnia r.ub. na terenie całej Litwy zarejestrowanych było 8.769 bezrobotnych, z czego 1.877 bezrob.przypada na obszar Kłajpedy.Większość bezrobotnych stanowią robot-

nicy niewykwalifikowani i rolni. Wynika to z tabelki poniższej:

Robotników rolnych	3.165
Specjalistów fabrycżn.	128
zwykłych robotników	2.207
rzemieślników	629
pracowników	125
innych	638
Ogółem.	6.892

Z nastaniem lata, robót sezonowych w tym okresie, liczba bezrobotnych niechybnie się zmniejszy.-

Handel.-

Eksport litewski wyniósł w grudniu r.ub.23 milj.lit. import zaś - 19,6 milj.lit., bilans czynny wyniósł więc 3,4 milj.lit. Eksport grudniowym mniejszy był od listopadowego o 2,4 mili.lit. zaś import - o 1,7 mili.lit.

E k s p o r t. /1926 r./

	Listopad		Grudzień.	
	Ilość:	Wartość: w tys.l.	Ilość:	Wartość. w t.lit.
Konie, w szt.	733.	323,3	1.151	478,4
Swinie "	10.928	3.035,5	9.601	2.560,8
Gęsi "	150.746	1.755,5	10.266	131,9
Swieże mięso w ton.	316,2	456,5	740,6	2.245,5
Masło w ton.	92,6	652,6	58,0	411,5
Jaja "	196,4	871,7	63,6	336,4
" w tys.sztuk	3.929,1		1.270,6	
Zboża w ton.	4.028,6	1.717,8	1.725,3	707,1
Pszenica	23,1	13,8	3,7	2,1
Żyto	2,8	1,3	0,4	0,2
Jęczmień	689,0	285,1	387,9	158,0
Owies	6,7	2,6	14,2	5,5
Wyka	2.451,8	1.001,1	1.163,4	463,7
Groch	504,6	258,6	118,0	60,4
Pieluszka	70,9	41,3	16,0	7,5
Soczewica	273,4	114,6	21,6	9,7
Fasola	-	-	-	-
Różne zboża	6,3	6,4	0,1	0,0
Nasienie lnu	8.059,2	5.504,0	6.727,8	4.721,3
" koniczyny	55,4	180,2	54,2	183,6
Papierówka	36.385,1	1.366,3	-	-
Belki osinowe	40,0	3,5	26,1	2,2
Deski	2.380,7	515,8	1.264,2	296,5
Fornir	248,0	314,9	392,0	541,2
Celuloza	3.700,4	2.651,2 x/	1.651,2	1.665,4
Len	215,4	615,4	1.449,2	3.772,9
Różne szmaty	302,0	228,0	406,6	310,9
Wypr.skóra na pod.	-	-	-	-
Papier	75,3	82,9	156,0	174,5
Tektura	73,3	87,9	114,5	142,2
Sruby żel.	13,7	15,2	5,5	6,0
Zapałki.	-	-	18,9	64,6

Z powyższych danych wynika, że w grudniu r.ub. eksport gęsi zmalał przeszło o 1.5 milj.lit., zboża - o 1 milj.lt. nasienia - o 1.milj.lit. papierówki i celulozy - o 2 milj.lt. Wzrósł natomiast eksport koni, mięsa i lnu

Import, /1926 r. /

	Listopad:		Grudzień:	
	Ilość: w t.	Wartość w t.l.	Ilość: w t.	Wartość w t.l.
Sledzie solone	1427.7	811.5	1467.2	816.9
Owoce suszone	89.2	154.2	143.6	249.9
Cukier w kraszt.	1703.9	1129.2	1308.2	1029.6
Cukier w kostk.	362.3	367.3	592.2	558.7
Sól mielona	4781.6	527.1	3138.2	325.8
Superfosfat	0.0	0.0	-	-
In.nawozy szt.	0.0	0.0	-	-
Tytoń w liśc.	46.7	168.7	67.8	167.1
Zelazo w sztab.	1856.1	556.1	1872.4	572.6
Nafta i smary min.	3342.1	854.4	2938.3	808.0
Węgiel kamienny	12160.6	1000.2	29226.6	2063.2
Cement	276.6	27.0	695.1	77.5
Skóry wypr.	5.8	134.2	6.0	150.1
Obuwie ze skóry	4.8	146.4	4.9	157.9
Przędza bawełn.	49.8	422.3	44.2	346.4
Tkan.baweł.jasne i barwne	175.5	2444.8	120.8	1609.8
hafty i wyr.z kor.	20.3	636.3	12.2	383.0
Bielizna	1.0	93.3	1.0	86.6
Papier i wyr.z pap.	354.3	525.2	423.2	575.6
Szkło do szyb	148.5	87.0	1106.0	65.0
Wyroby ze szkła	34.0	125.4	54.0	120.5
Maszyny roln.	67.2	105.1	27.7	68.1
Maszyny do szycia	3.2	21.5	3.7	29.9
Inne maszyny	80.0	236.7	86.5	211.8
Tkaniny z wełny	46.2	1309.9	26.8	773.5
Tkaniny z jedwabiu	0.8	141.5	0.5	96.9
Wyroby z blachy	74.7	137.1	89.1	217.7

Z powyższego wynika, że zmalał w grudniu import soli i manufaktury, wzrósł natomiast nieco import owoców i węgla kamiennego. W ciągu całego 1926 r. eksport litewski wyraził się sumą 253,3 milj.lit. zaś import - 240.8 milj.lit. bilans aktywny wynosi więc - 12,5 milj.lit.-

Rok.	Eksport	Import	Stosunek /import= 100/
1924	266.6	206.5	129.1
1925	242.7	252.7	96.0
1926	253.3	240.8	105.2

Z powyższego wynika, że bilans handlowy z 1926 r. jest bardziej pomyślny niż w 1925 r. natomiast mniej pomyślny niż w 1924 r.

Poniższa tabelka zilustruje poszczególne, co ważniejsze pozycje eksportu za 1926 i 1925 r.

Wynika z niej, że w 1926 r. eksportowano mniej koni /o 12 tys.sztuk mniej/ na sumę 9 milj.lit, szmat - na 1 milj. lit. skóry na podeszwy - na 5 milj.lit. papieru na 1 milj.lit. Wzrósł natomiast eksport innych objektów, a mianowicie: świń /o 24 tys. sztuk/więcej/ na 7 milj.lit. gęsi - / o 140 tys.szt. więcej/ na sumę 1 milj.lit., mięsa - na 3 milj.lit., zboża na 3 milj.lit., nasienia - na 1 milj.lit., papierówki - na 5 milj. lt. i lnu - na 8 milj.lit.-

E k s p o r t ł

	1926 r. styczeń - grudzień		1925 r. styczeń - grudzień	
	Ilość:	Wartość: w tys.lit.	Ilość:	Wartość w tys.lit
Konie w szt.	10153	5297,7	22328	14446,5
Swinie "	72016	20406	48044	13740,9
Gęsi "	325285	3709,8	188723	2636,7
Swieże mięso w ton.	2739,1	8430,6	2262,0	5346,0
Masło w ton.	1746,8	[illegible]	[illegible]	7148,4
Jaja "	3472,2	13575,1	3248,8	14872,0
" lub w szt.	69442,4		64976,3	
Zboże w ton.	16533,3	7544,4	9583,1	4577,0
Pszenica w ton.	2460,3	1514,0	9,6	6,5
Zyto	53.5	23.5	1277.5	589.5
Jęczmień	1999.1	813.9	1586.4	801.1
Owies	291.8	111.4	2705.5	1265.4
Wyka	9514.6	4041.1	2841.7	1312.1
Groch	1005.9	512.7	293.2	164.7
Pieluszka	413.6	187.1	324.9	176.2
Soczewica	775.5	328.2	541.7	260.6
Fasola	0,0	0,0	0,0	0,0
Różn.zboża	22.0	12,5	2,6	1,1
Nasienie lnu	25762.3	18037.7	20567.5	17429.2
" koniczyny	583.4	2579.6	310.6	1471.4
Papierówka	159156.9	11419.3	78407,1	6224.7
Belki osinowe	6633,4	677,5	6528,7	762,7
Deski	26.395,2	6306.5	16277,8	4193,9
Fornir	4747.7	5400.4	4983.2	3898.9
Celuloza	40083.8	26301.0	37512,7	21050.7
Len	16682.8	50671.5	11081.0	42923.0
Różn.szmaty	3161.7	2624.4	4734.0	3718.9
Wyprawn.skóra	78.7	1013,4	399.6	6415.4
Papier	1574.1	1986.5	1982,0	2566.8
Tektura	991.8	1359.3	882,6	1130.2
Sruby żel.	192.5	286.9	109.3	119.9
Zapałki w ton.	84.7	430,2	15.4	109.1

Import według pozycyj poszczególnych przedstawiał się jak następuje:

I m p o r t

	Ogółem w 1926 r.		Ogółem w 1925	
	Ilość: w ton.	Wartość: w t.l.	Ilość: w ton.	Wartość w t.l.
Sledzie solone	14269,7	8303,8	15943.5	9569,6
Suszone owoce	692.4	1209.7	695.5	1251.5
Cukier w krysztt.	17396.3	13521.1	14146.8	12916.2
Cukier w kost.	4397.6	4280.2	5655.8	5871.3
Sól mielona	33152.2	3171.0	22979,1	2130.2
Superfosfat	61407.6	9250.8	51715.4	6563.2
In.nawozy szt.	10085.7	1599.4	15491.0	2296.7
Tytoń liśc.	996.2	3032.3	902.3	1910.3
Zelazo w szt.	15084.8	5170.6	15863.6	5999.7
Nafta i smary min.	20367.4	5588.6	16470,0	2270.4
Węgiel kam.	165695.7	10898,5	138655.6	8450.5
Cement	30734.3	2971,8	28619.1	2604.4
Skóry wypr.	69.6	1801.9	78.0	1591.5
Obuwie ze sk.	63.9	2168.8	164.0	4998.9
Przędza bawełn.	494.2	4130.6	470.3	3508.0
Tkaniny bawełn.	1883.5	28128,2	2031.2	28360.3
Koronki i wyr.z kor.	177,3	5790.4	227.7	7077.3
Hafty i bielizna	15,7	1277,7	69,1	3238.8

d.c.				
Szkło do szyb	4188,6	5685.2	5200.0	5879,9
Wyroby ze szkła	1426.6	815.6	1415.7	941,7
Maszyny do szycia	518.6	1171.6	480.1	1402.9
Róż.masz.rolnicze	250.4	2227.1	258.0	2036.3
In.niewym.maszyny	1229.1	3456.6	2053.9	3406.5
Tkaniny wełniane	990.5	3319.1	1454.3	3288.9
" jedwabne	397.2	12451.3	403.9	11200,5
Wyroby z blachy	7,1	1246.2	15.3	1341.5

Po zgrupowaniu pozycyj powyższych na trzy osobne działy,okaże się,że

zmalał import	wzrósł import	bez zmiany.
śledzi	cukru w kryształach	pozo-
cukru w kryszt.	superfosfatu	stałych
obuwia	tytoniu	towarów.
tkanin bawełn.	nafty	
koronek	węgla kamien.	
bielizny	przędzy bawełn.	

Naogół wzrósł import surowców,zmalał import wyrobów gotowych,bez zmiany pozostał import artykułów spożywczych.

Finanse.

W styczniu r.b. bilans Banku Litewskiego mało się zmienił,a mianowicie:

	31/I.r.b. w m.lit.	31/XII.r.ub. w milj.lit.	plus albo minus
AKTYWA:			
Zapas złota	31,4	31,4	0,00
Pieniądze srebrne	5,1	5,2	minus 1,5
" metalowe	1,9	1,9	plus 1,2
Waluta obca	37,6	37,2	plus 1,0
Dyskonto i pożycz.	52,8	51,9	plus 1.6
Inne aktywa	28.2	29.2	minus 3,3
Bilans	156.9	156.7	plus 0,2
PASYWA:			
Kapitał akcyjny	12.0	12.0	0.0
" rezerwowy	0,9	0,9	0.0
Banknoty w obiegu	86.7	86.8	minus 0,2
Depozyty i wkłady	34.3	34.5	minus 0,5
Inne pasywa	23.1	22.5	plus 2,5
Bilans	156.9	156.7	plus 0,2

W aktywach wzrosła o 1,1 milj.lit. pozycja "waluty obce",i "dyskonto", zmalała natomiast pozycja "inne aktywa". W pasywach wzrosła głównie pozycja "inne pasywa", zmalała natomiast pozycja "banknoty i depozyty". Pokrycie banknotów wynosi nienal 82,5% /w złocie i walutach obcych/. Wzrosły w styczniu r.b. obroty na giełdzie kowieńskiej.W grudniu bowiem wynosiły one 509.389 lit. w styczniu zaś 3.217.885 litów.Dochody skarbu wyniosły w grudniu 30,4 milj.lit., wydatki zaś - 28.8 mil. lit. a więc nadwyżka - 1,6 milj.lit. W ciągu całego roku do skarbu wpłynęło 236,7 milj.lit. wydatki zaś wyniosły 228.8 milj lit. Nadwyżka więc wyraziła się sumą 7.855.153 lit.75 cent. Nadwyżka w 1925 r. wyniosła zaledwie 3,8 milj.lit. wszelako dochodów wpłynęło w 1925 r. do skarbu o 26 milj.lit.więcej

Dochody skarbu litewskiego w 1925 r. i 1926 r. - według pozycyj poszczególnych - przedstawiają się jak następuje:

szkło do szyb	4106.[illegible]	3996.2	5200.0	5679.5
wyroby ze szkła	1[illegible]	815.5	4415.5	941.7
maszyny do szycia	518.6	[illegible]	480.1	1402.9
narzędzia rolnicze	2501.[illegible]	[illegible]	258.0	2056.3
in. niewymienione	[illegible]	3456.6	2053.5	3406.5
Tkaniny wełniane	990.5	3319.1	1454.3	5268.9
" bawełniane	397.2	12151.3	[illegible]	11400.5
wyroby z blachy	7.1	12[illegible]	15.3	1541.[illegible]

Po styczniu pozycji porównawczy ostatnie dziniy okazały się,

zmalał import	wzrost importu	bez zmiany.
śledzi	cukru w kryształach	pozo-
cukru kryszt.	superfosfatu	stałych
obuwia	tytoniu	towarów.
tkanin bawełn.	nafty	
koronek	węgla kamien.	
bielizny	przędzy bawełn.	

Wzrósł więc import surowców, zmalał import wyrobów gotowych, bez zmiany pozostał import artykułów spożywczych.

Finanse.

W styczniu r.b. bilans Banku Litewskiego mało się zmienił, a mianowicie:

	31/I r.b. w mil.lit.	31/XII r.ub. w mil.lit.	plus albo minus
AKTYWA:			
Zapas złota	31.4	31.4	0.00
Pieniądze srebrne i metalowe	5.1	5.2	minus 1.5
Waluta obca	1.9	1.9	plus 1.2
Dyskonto i pożycz.	37.6	37.2	plus 1.0
Inne aktywa	52.8	51.9	plus 1.6
	28.2	29.2	minus 3.3
Bilans	156.9	156.7	plus 0.2
PASYWA:			
Kapitał akcyjny	12.0	12.0	0.0
" rezerwowy	0.9	0.9	0.0
Banknoty w obiegu	86.5	86.8	minus 0.3
Depozyty i wkłady	34.3	34.5	minus 0.5
Inne pasywa	23.1	22.5	plus 2.5
Bilans	156.9	156.7	plus 0.2

W aktywach wzrosła o 1,1 mili.lit. pozycja "waluty obce" i "dyskonto", zmalała natomiast pozycja "inne aktywa". W pasywach wzrosła głównie pozycja "inne pasywa", zmalała natomiast pozycja "banknoty i depozyty". Pokrycie banknotów wynosiło 82,5% /w złocie i walutach obcych/. Wzrosły w styczniu r.b. obroty na giełdzie kowieńskiej. W grudniu bowiem wynosiły one 509.389 lit. w styczniu zaś 3.217.885 litów. Dochody skarbu wyniosły w grudniu 30.4 mili.lit., wydatki zaś - 28.8 mili.lit. a więc nadwyżka - 1,6 mili.lit. W ciągu całego roku do skarbu wpłynęło 236.7 mili.lit. wydatki zaś wyniosły 226.9 mili.lit. Nadwyżka więc wyraziła się sumą 7.855.153 lit.35 cent. Nadwyżka w 1925 r. wyniosła zaledwie 3,8 mili.lit. wszelako dochodów wpłynęło w 1926 r. do skarbu o 26 mili.lit.więcej.

Dochody skarbu litewskiego w 1925 r. i 1926 r. - według pozycji poszczególnych - przedstawiają się jak następuje:

Pozycje dochodów:	Wpłynęło w 1926 r. w milj.lit.	Realizacja budż.w %	Wpłynęło w 1925 r.w milj.lit.	Realizacja budżetu w %
Podatek rolny	18,0	98,1	18,7	105,3
" od nieruch.	4,5	126,8	3,8	121,9
" handl-przem.	7,9	106,3	8,0	106,8
" spadkowy	2,0	116,7	2,0	109,7
" akc.od trun.	2,0	65,4	2,4	60,7
" " od tyt.	12,3	93,5	11,2	82,2
Dochody monopol.	38.0	88.5	42.0	89.4
Cła	46.5	100.3	50.7	99.3
Opłaty stempl.	7.8	91.9	8.5	103.0
Podatek doch.	3.2	249.8	7.6	105.5
Różne opłaty	5.7	103.3	5.3	117.5
Opłaty poczt.	8.0	135.2	6.1	104.8
" telefon.	4,1	90.0	4.2	102.0
" kolej.	32.3	102.8	29.7	100.0
" kolej.wąsk.	2,4	99.0	2.9	114.4
Dochody t lasów	14.1	86.0	16.7	85.3
Dochody od maj.państ	2.4	82.9	1.9	91.1
Zwrót pożyczki	4.7	58.5	4.4	90.9
Doch.z fund.emer.	2,8	93.7	-	-
Doch.niespodz.	2,8	127.8	4.2	154.0
Doch.nadzw.	5,3	123.4	19.2	91.8

Co się tyczy wydatków,to unaoczni je tabelka poniższa:

M-stwa i instytucje.	Wydatki w 1926 r. w m.l.	Realizacja budżetu w %.	Wydatki w 1925 r. w m.l.	Realizacja budżetu w %
Prezydent Republiki	0,2	98.5	0,3	94,5
Sejm	1,4	99,7	1,5	93,4
M-stwo Spr.Wewn.	22,6	90,4	23,1	91.7
Gabinet Ministrów	2,1	98,8	4.2	96,8
M-stwo Finansów	27,6	90,3	33.0	88.0
" Rolnictwa	30,5	95.8	26.3	87.3
" Oświaty	31,0	92.0	30.8	90.5
" Sprawiedl.	7,8	94.7	8.2	94.2
" Komunikacji	58,2	94,1	69.9	93.7
" Spr.Zagr.	6,9	96.0	6.8	94.7
" Obr.Krajow.	39,4	90.6	49.7	90.1
Kontrola Państwa	1.1	95,3	1.1	95.6
Ogółem:	228,8	92,7	254.8	91.1

E k o n o m i c z n e   ż y c i e   L i t w y .-

"Lietuvos Ukis" N.1 /52/ t.V. ze stycznia r.b. Artykuł p.t. "Kronika ekonomicznego życia Litwy".Streszczenie:

Tranzyt przez Litwę.-

Tranzyt sowiecko-niemiecki przez terytorjum Litwy wzrasta z miesiąca na miesiąc.Droga przebyta w 1926 r. przez pociągi tranzytowe na liniach Grzywka-Radziwiliszki, Taurogi-Pogiegie wyraża się cyfra 100.000 km.Dochody z bagażów i ładunków tranzytowych przyniosły skarbowi litewskiemu 3.745.343 lity,podczas gdy wydatki z tego tytułu wyniosły zaledwie 900 tys.lit.Czysty więc zysk z tranzytu w 1926 r. wyraził się cyfrą 2.800.000 lit. podczas gdy w 1925 r. pozycja ta wynosiła zaledwie 200.000 lt.W związku ze wzrostem ruchu tranzytowego przez terytorjum litewskie zmalał również deficyt kolei litewskich, do sumy 1 milj.lit. podczas gdy w 1925 r. deficyt ten wynosił 5 milj.lit.

W grudniu r.ub.przybyło do Litwy z ZSSR 1.407 tonn żyta wartości 700.000 lit. podczas gdy w ciągu pierwszych 11 miesięcy tegoż roku ub. przybyło do Litwy z ZSSR zaledwie 1.040 tonn żyta wartości 500-000 lt.Z powyższego zestawienia wynika,jak bardzo wzrósł w ostatnich czasach ruch kolejowy na terytorjum Litwy.-

W grudniu r.ub. przyniosły koleje litewskie dochodu: szerokotorówka - 3.005.073 lit., wąskotorówka 246.864 lit. ogółem - 3.25I.937 litów.W ciągu zaś całego 1926 r. przyniosły koleje na Litwie: szerokotorówka - 3I.865.022 lit. wąskotorówka - 2.637.942 lit. ogółem 32.502.964 litów. W zestawieniu z 1925 r. dochody z kolei litewskich zmalały o jakieś 1,5 milj. litów.Mimo bowiem wzrostu dochodów z szerokotorówki,która w 1925 r. przyniosła zaledwie 30.179.973 lit. potrącić należy blisko 3 milj.lit. uzyskanych w 1926 r. w tytułem dochodów z tranzytu, o którym na początku była mowa. To też w gruncie rzeczy,ruch na kolejach litewskich - w związku zresztą z pogorszeniem się ogólnej sytuacji gospodarczej kraju - zmalał o 7%,zarówno pod względem towarowym,jak też osobowym.-

Z dniem 1 stycznia r.b.zarząd kolei litewskich w porozumieniu z Niemcami,wprowadził nowy,udoskonalony system przeładowywania towarów na stacjach pogranicznych Wierzbołowo i Ejtkuny.System ten polega na tem,że ładunki tranzytowe litewsko-niemieckie przechodzą przez granicę i komorę celną tegoż samego dnia t.zn. o dobę wcześniej,aniżeli to przedtem miało miejsce.-

Udoskonalony i uproszczony również został na Litwie z dniem 1 stycznia r.b. system kontroli biletów osobowych.-

Sprawa bezrobocia.-

W celu dokładniejszego zorganizowania giełd pracy i wszystkich,związanych z opieką nad bezrobotnymi czynnościach, powstała przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych specjalna komisja,złożona z przedstawicieli departamentu samorządów oraz opieki społecznej.Komisja sprawować zaczęła swe czynności z dniem 1 10 stycznia r.b. Zadaniem jej jest ustalenie istotnej liczby bezrobotnych w kraju.Dotychczas bowiem regestracja bezrobotnych nie była pod tym względem miarodajną.Większość bezrobotnych nie była pod tym względem miarodajną.Większość bezrobotnych przybywała do Kowna z takich gmin,gdzie nawet odczuwał się brak rąk roboczych.Cały szereg osób zaregestrował się na bezrobotnych,jedynie w celu uzyskania zapomogi lub też łatwego zarobku,w postaci robót publicznych,które były i są parodją rzetelnej pracy.

Obecnie wspomniana komisja będzie się starała anomalje powyższe usunąć i odciągnąć bezrobotnych z powrotem na wieś. Ministerstwo Rolnictwa ma zamiar zatrudnić sporą ilość bezrobotnych przy eksploatacji lasów,Ministerstwo Komunikacji zaś - przy remoncie szos i naprawie dróg publicznych.Prace te mają być rozpoczęte niezwłocznie.Latem znów da się zatrudnić bezrobotnych przy osuszaniu dróg,niezależnie od remontu tych ostatnich i od eksploatacji lasów,która trwać będzie cały rok,bez względu na sezon letni, czy zimowy.Pozatem komisja wspomniana układa również regulamin robót publicznych,oparty na innych bardziej produkcyjnych zasadach,niż dotychczas.

W dniu 31 grudnia r.ub. zaregestrowanych w Kownie było 2.076, w czem 1.658 mężczyzn i 469 kobiet, w Poniewieżu 45I bezrob.,w czem 382 mężczyzn i 16 kob.; w Wilkomierzu - 136 bezrob. w czem 117 mężcz. i 19 kob.;w Szawlach - 675 bezr- w czem 449 mężcz.i 329 kob. w Taurogach - 168 bezrob. w czem - 159 mężcz. i 19 kob. w pow.Szackim - 203 bezr. w czem - 134 mężcz. i 109 kob. w pow.Wyłkowyskim - 539 bezrob. w czem 49I mężcz. i 48 kob. Ogółem w całym kraju zaregestrowanych w dniu 31 grudnia r.ub. bezrobotnych było - 7.135. w czem 5.494 mężcz. i 1.639 kob. Większość bezrobotnych /blisko 60%/ stanowią z zawodu robotnicy rolni.Resztka - to robotnicy fabryczni,rzemieślnicy i pracownicy.-

Opiekę nad bezrobotnymi sprawują samorządy drogą organizowania t.zw. robót publicznych,finansowanych przez M-stwo Spraw Wewnętrznych.Obecnie roboty publiczne prowadzone są w większych ośrodkach miejskich:Kownie,Szawlach,Poniewieżu,Wiłkomierzu.Roboty te w Kownie polegają na regulowaniu kanalizacji i osuszaniu przedmieść,w Szawlach - na regulowaniu ulic i przygotowywaniu opału dla biedoty miejskiej,w Wiłkomierzu i Poniewieżu - również na regulacji ulic.Pozatem samorząd powiatowy uzyskał kredyty na remont dróg,przy pomocy bezrobotnych.Praca bezrobotnych trwa w większości wypadków 3 dni na tydzień.Wynagrodzenie wynosi 6 lit. dziennie.W 1926 r. wydano ogółem na roboty publiczne 1.215.000 litów.

Rynek pracy w Kłajpedzie.-

Według danych Kłajpedzkiego Biura Statystycznego sytuacja na Kłajpedzkim rynku pracy bardzo się pogorszyła.Informacje te datują się z 15 grudnia r.ub. W ostatnich miesiącach r.ub zwolniono w fabrykach kłajpedzki znaczną ilość robotników co jeszcze bardziej sytuację skomplikowało.Zwiększony ruch w porcie zdołałzatrudnić jedynie znikomą gastkę bezrobotnych.Prace budowlane prowadzone nawet latem w bardzo ograniczonym zakresie,w sezonie jesiennym całkowicie niemal ustały.Wzrosło też znacznie bezrobocie wśród kobiet.W końcu października na Kłajpedzkiej giełdzie pracy zaregestrowanych bezrobotnych mężczyzn było 984 kobiet zaś - 144,podczas gdy we wrześniu bezrob.mężczyzn było zaledwie 859, kobiet zaś - 122.

W powiecie Szyłuckim zaregestrowało się w październiku r.ub. 124 bezrobotnych, przyczem 28 bezrobotnych wkrótce zostało zatrudnionych.W ciągu października r.ub.udzielono w pow.Szyłuckim zapomóg 72-om bezrobotnym.W pow.Pogiegiowskim zaregestrowanych było w październiku r.ub. 70 bezrobotnych.-

Eksport ryb z Litwy do Niemiec w r.1925.-

Według danych Ministerstwa Rolnictwa,eksportowano do Niemiec,w 1925 r. ryb: z W.Litwy - 89 kwintalów,z M.Litwy zaś - 1354 kwint. ogółe, - 1443 kwint. W tym samym czasie z Niemiec do W.Litwy importowano 42 kw.ryb,do M.Litwy - 602 kw.ryb - ogółem 646 kwint. Od dnia 1 stycznia do 31 października 1926 r. eksportowano do Niemiec z W.Litwy 200 kwint. ryb z M.Litwy - 1156 kw. ogółem - 1.356 kw. W tym samym okresie importowano z Niemiec: do W.Litwy 107 kw. zaś do M.Litwy ~~107 kw~~ 1008 kw.,ogółem 1115 kw. ryb.-

W 1925 r. eksportowano z Litwy do Niemiec 670 kw. raków, w 1926 r. /do 31 października/ - 716 kw.-

Litwy importuje z Niemiec przeważnie ryby wędzone.

Regulacja wód na pograniczu litewsko-niemieckiem.-

W grudniu 1926 r. odbyła się w Berlinie konferencja przedstawicieli niemieckiego i litewskiego M-stwa Komunikacji w sprawie regulacji wód na pograniczu litewsko-niemieckiem.Właściwym zaś przedmiotem układów było wytknięcie granicy według linji wodnej: Niemen - rz.Szyrwinta, Lipona,Szeszupa-jez.Wisztycze. Przedstawiciele niemieccy nie chcieli się początkowo zgodzić na zmianę przedwojennej linji granicznej na korzyść Litwy,lecz w końcu ustąpili i granica wodna została wytknięta jak powyżej,w myśl żądań litewskich.Jednocześnie Litwa podjęła się regulacji Niemna na linji Smalininki-Tylża.Na linji tej krążyć również mają litewskie statki policyjne dla walki z kontrabandą.-

Kwestia litewsko-niemieckich stosunków gospodarczych.

W prasie niemieckiej coraz częściej dają się słyszeć głosy,domagające się unormowania stosunków handlowych pomiędzy Litwą a Niemcami.Ostatnio artykuł na ten temat umieściła "Berliner "Boersen Zeitung". /Berlińska Gazeta Giełdowa/ N.598 z 23/XII.p.t."Litewsko-niemieckie stosunki gospodarcze".Autor artykułu podkreśla doniosłość litewskiego rynku zbytu dla niemieckich wyrobów oraz rozstrząsa perspektywę bardziej ściśłej łączności

handlowej i wogóle gospodarczej pomiedzy obu krajami.Kraj rolniczy jak Litwa i przemysłowy jak Niemcy winne ściśle ze sobą współpracować.Dziś już w imporcie litewskim pierwsze miejsce zajmują Niemcy, co jest całkiem słuszne i naturalne, zarówno ze względu na geograficzne położenie Litwy jak też na brak stosunków handlowych pomiędzy tą ostatnią a Polską.Niemcy - zdaniem "Berl.Boersen Ztg" - winne dbać o to,by na rynku litewski nie wzmocniły swych wpływów inne kraje, co już poczęści daje się zauważyć.Autor wyraża wreszcie opinję ,że bliskie układy ekonomiczne litewsko.niemieckie usuną wszelkie tarcia i otworzą drogę do jak najżywszego kontaktu handlowo-gospodarczego pomiędzy obu krajami.-

Stosunki handlowe pomiędzy Litwą a Estonją.-

Handel litewsko-estoński wciąż jeszcze jest znikomy. W 1926 r. wzrósł wprawdzie import estoński do Litwy,lecz eksport litewski do Estonji zmalał jeszcze więcej.Podczas bowiem, gdy w ciągu pierwszych 10 miesięcy 1925 r. eksport litewski do Estonji wyraził się sumą 202.400 litów, /0,11% całego eksportu litewskiego/ to w tym samym okresie 1926 r. wyraził się zaledwie sumą 192 tys. lit. /0,09%/ Natomiast inaczej miała się sprawa z importem estońskim na Litwę.W ciągu pierwszych 10 mie- 1925 r. importowała Estonja na Litwę towarów na sumę 1.279 tys. lit. /0.58% całego importu litewskiego/, w tymże okresie zaś 1926 r. suma ta niemal się potroiła,wynosząc 3.053.000 lit. /1.5%/.W ten sposób,zarówno w 1925 r. jak też w 1926 r. bilans handlowy litewski w stosunku do Estonji pozostaje pasywny.-

Według poszczególnych rodzajów produktów i towarów handel litewsko.estoński w ciągu pierwszych 10 mies. 1926 r. przedstawia się jak następuje:

Eksport litewski do Estonji.-

	Ilość w tonnach.	Wartość w
Produkty spożywcze:		
Masło	0.0	100.
In.produkty	100.0	2.000
Razem	0,0	2.100.
Surowce i półfabrykaty:		
Skóry bycze	2.1	12.300
" rogacizny	37.7	91.800
" końskie	18.1	33.300
In.produkty	8.7	10.000.
Razem	66.6	147.400
Wyroby gotowe:		
Sruby żelazne	25.0	33.600
In.towary	1.3	8.900.
Razem	26.3	42.500
Ogólny eksport	92.9	192.000

Import litewski z Estonji:

Produkty spożywcze		
Czekolada	0.0	200
In.towary	2,6	2.000
Razem	2,6	2,200
Surowce i półfabrykaty.		
Nawozy sztuczne	3,4	800
Nafta	300.0	84.000
Cement	602.6	62.800
In.towary	0,3	2,000
Razem	906.3	149,600

Wyroby gotowe:		
Farby i lakiery	0,1	1.900
Chemikalja i wyr.farmaceust. . . .	0.0	100
Preparaty medyczne.	0,0	100
Skóry wyprawne	0,1	1.100
Obuwie skórzane.	1.2	47.000
Przędza bawełniana	17.8	104.000
Tkaniny wełniane	2.2	75.600
" bawełn.jasne i barwne . . .	157.9	2.021.700
Koronki i wyroby z koronek. . . .	0.0	1.200
Bielizna i hafty	0.0	400
Obuwie z kaucz.i wyr.z gumy . . .	0.0	100
Wyroba z bawełny	0.1	900
Papier i wyr.z papieru	155.5	110.300
Różne ksiażki	0,0	600
Książki litewskie	0,1	300
Wyroby ze szkład.	0,0	400
Różne wyr. z żelaza	0,0	200
Wyroby z blachy	0,5	800
Instrumenty i aparaty	18,1	492.300
In.towary	4,7	20,200
Razem	359,2	2,910.200
Ogólny import. . . .	1.268.1	3,053.000.

Litwa eksportuje do Estonji niemal wyłacznie skóry i wyroby z żelaza,natomiast importuje głównie manufakturę i artykuły spożywcze.Wzrost importu estońskiego na Litwę jest wyrazem zainteresowania estońskich sfer handlowych rynkiem litewskim.Natomiast eksporterzy litewscy nie okazują - niestety - zainteresowania względem Estonji.Rząd litewski winien tem się zająć i z jednej strony stworzyć w Tallinie odpowiedni konsulat, z drugiej zaś - postarać się o jak njarychlejsze zawarcie z Estonją paktu handlowego,którego brak dotkliwie daje się odczuwać.-

"L i e t u v i s" o p r z e p r o w a d z a n i u r e f o r m y r o l n e j n a L i t w i e .-

"Lietuvis" N.41 z 23/II.r.b. Artykuł p.t.:"W jaki sposób przeprowadza sie reformę rolną na wsi i w mieście?"Streszczenie.-

W myśl ustawy o reformie rolnej,grunta dworskie są parcelowane pomiędzy bezrolnych i małorolnych, z zachowaniem pewnych przywilejów pierwszeństwa dla ochotników armji litewskiej.Dotyczy to reformy rolnej na wsi.W strefach zaś podmiejskich wywłaszczane drogą reformy rolnej grunta, nadziela się rzemieślnikom,robotnikom oraz urzędnikom państwowym,którzy wznoszą na uzyskanych działkach domki jednomieszkaniowe dla siebie i rodziny.-

Artykuły ustawy o reformie rolnej,traktujące o nadawaniu parcel osadnikom tak są zagmatwane drogą różnych instrukcyj i aneksów pobocznych, że osadnik częstokroć nie wie, czy nadaną mu parcelę ma uważać za swłasną i jakie jeszcze obowiązki na nim ciążą.Niejednokrotnie bowiem zdarzały sie wypadki,że osadnikowi nadano pewną działkę,poczem znów mu ją odbierano, i oddawano innemu.Sprawę tę niejednokrotnie już prasa litewska poruszała.Sytuacja bowiem podobna istotnie jest dla osadników nieznośna, a jednocześnie odbiera walory reformie rolnej.Wśród osadników panuje łatwo zrozumiałe niezadowolenie i niepokój. Jednocześnie tracą oni kredyt w instytucjach ~~rządowych~~ kredytowych,wśród sąsiadów i krewnych.Zapomogi zaś rządowe, tak szumnie pierwotnie zapowiadane,częstokroć wcale nie są wydzielane bądź w ilości o wiele mniejszej, niż zapowiadana.-

---

W takich warunkach stworzenie gospodarki staje się dla osanika niemożliwością.Zresztą nawet ci szczęśliwi, którym udało się po wielu trudach i mozołach gospodarkę stworzyć, budynki wznieść i inwentarz nabyć,bynajmniej nie są wolni od trosk i ciężarów.Rząd wydał w swoim czasie cyrkularze,domagające się od osadników - w wypadku zapotrzebowania , przetranzlokowania budynków własnym kosztem na inną działkę oraz nieroszczenia żadnych pretensyj wrazie odebrania od nich działki i oddania jej komuś innemu.Sytuacja taka odbiera wprost osadnikom chęć do starania się o działki.Nowy rząd winien anomalje te usunąć.Zgoła inaczej przedstawia się sprawa z osadnikami w strefach podmiejskich.Z dużą stosunkowo łatwością uzyskują osadnicy podmiejscy,zarówno dokumenty,stwierdzające niezaprzeczone prawo własności względem danej działki,pozatem łatwiej też osadnikom podmiejskim jest otrzymać drzewo na zabudowania,kredyty w bankach,zapomogi i t.p. Tłumaczy się to bliskością miasta oraz faktem,że większość osadników podmiejskich stanowią urzędnicy.

Rząd co rychlej winien wejrzeć w sprawę przeprowadzania reformy rolnej na wsi.-

"Lietuvis" o ekonomicznej sytuacji Litwy.-

"Lietuvis" N.45 z 28/II.r.b. Artykuł p.t."Barometr ekonomiczny wskazuje na pogodę".Streszczenie:

Wypadki z 17 grudnia r.ub. obok zmian politycznych przyniosły również poprawę stosunków ekonomicznych.Przewrót wzmocnił zaufanie kapitałów zarówno krajowych,jak też obcych. Na rynku kredytowym nastąpiło odprężenie sytuacji.Warunki pożyczki zagranicznej stały się znacznie dostępniejsze.Wszystko to ma Litwy do zawdzięczenia zdrowej polityce narodowej nowego rządu.-

Sytuacja w handlu i przemyśle również się poprawiła. Według zgodnych sprawozdań inspektorów pracy,wydajność pracy i dyscyplina wśród robotników znacznie wzrosły.Zatargi pomiędzy robotnikami a pracodawcami należą już do zjawisk rzadkich.Pozatem wzrosła też liczba dni roboczych w tygodniu.W fabryce Schmidta np: pracuje się obecnie 5 dni w tygodniu, zamiast 4-ch,w fabryce "Kabla" - 6 dni zamiast 4-ch, w fabryce "Drobe" - 6 zamiast 5 i t.d.

Powstają nowe fabryki,wytwórnie i zakłady.Tak np: w Kownie powstała fabryka skarpetek i pończoch jedwabnych "Diana" fabryka trykotaży "Sport", fabryka wyrobów z gumy "Aszymaki" i t.d.Zakłady Tilmansa zamierzają wkrótce uruchomić również wielką przędzialnię.-

Warunki materjalne robotników bynajmniej nie są obecnie gorsze,aniżeli za czasów rządu"robotniczego".Ogólny stan nawet się pod tym względem polepszył.-

Wszystkie fakty powyższe świadczą, że barometr ekonomiczny na Litwie wskazuje na pogodę.Można pod tym względem żywić jak najlepsze nadzieje naprzyszłość.W miarę,jak horyzont polityczny Litwy będzie coraz więcej się wyjaśniał, sanacja ekonomiczna również będzie się posuwała naprzód.Zachodzi tu zjawisko, podobne co w Niemczech,gdzie konsekwencją sanacji politycznej była sanacja gospodarcza.-

"Litauische Rundschau" o obciążeniu roli na Litwie.-

"Litauische Rundschau" N.50 z 3/III.r.b. Art.p.z."Obciążenie roli na Litwie".Streszczenie:

W kraju tak wybitnie rolniczym,jak Litwa wszystkie ciężary i daniny sprowadzają się w rezultacie do ciężarów rol-

nych.Ogół ciężarów tych da się na Litwie podzielić na trzy dziedziny:1/wyżywienie ludności, 2/utrzymanie życia prywatnego i publicznego, 3/utrzymanie dużego aparatu państwowego i armji. Nie wydaje się prawdopodobnem - jak to zresztą z deklaracji rządu p.Woldemarasa oraz z kompetentnych w tej sprawie głosów wynika - aby rola na Litwie była obecnie w stanie ciężarom wspomnianym na dalszą metę podołać.Wynikiem tego jest nad wyraz poważna sytuacja,która musi skłonić polityków i ekspertów litewskich do powzięcia pewnych określonych decyzyj.

Co do tych ostatnich, to mogą one być dosyć różnorodne.Zdaniem pewnych sfer należy politykę obecną Litwy kontynuować t.zn w dalszym ciągu redukować potrzeby jednostki na rzecz państwa.Przy niesłychanej bierności i cierpliwości ludu litewskiego,można wprawdzie liczyć jakiś czas na skuteczność tej metody,wszelako nie wykluczona jest możliwość gwałtownego krachu tego rodzaju polityki.Wiele się na Litwie mówi o reorganizacji aparatu administracyjnego,zapominając wszelako o tem,że obciążenie roli bynajmniej się przez to nie zmniejszy i wydajność wcale nie wzrośnie.Zredukowanych urzędników także przecie wypadnie utrzymywać przy życiu.Emigracja nie jest w danym wypadku padnym środkiem,lecz raczej przeciwnie,złym znakiem,świadczącym o zanikaniu sił żywotnych obywateli państwa.-

Powyższy sposób wybrnięcia z kryzysu nie rokuje więc dla Litwy nic pomyślnego.Wszelako - jak się zdaje - rząd właśnie ten sposób obierze,przypominając tem samem lunatyka,który uporczywie kroczy po wąskiej ścieżce nad przepaścią, zamiast pójść drogą prostą.-

Istnieje również inna koncepcja wyjścia z sytuacji, koncepcja wprawdzie nawskroś polityczna, wszelako ściśle z gospodarczym stanem Litwy związana.To porozumienie polsko-litewskie,o którem w ostatnich czasach tak wiele się mówi i pisze.

W wypadku przyłączenia Wileńszczyzny z Grodnem i Suwałkami do Litwy - co jak wiadomo stanowi i zapewne będzie stanowiło cel dążeń litewskich, sytuacja gospodarczy Litwy bynajmniej się odrazu nie poprawi.Przed państwem litewskiem stanęłoby zadanie przetrawienia znacznej na terenie Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny mniejszości polskiej oraz nawiązania serdecznych więzów z ludem białoruskim.-Byłoby to dla państwa olbrzymią ekspansją sił,która przeniosłaby się bezpośrednio na grunt gospodarczy,wyrażając się w jeszcze większem obciążeniu roli,z trudem dźwigającej obecne opodatkowanie, w jak najszerszem tego słowa znaczeniu. Dodać do tego należy wycieńczenie gospodarcze ubogiej z natury Wileńszczyzny,spowodowane przez tyloletnie rządy polskie.W związku z powyższymi względami Litwa mogłaby poczuć odprężenie ekonomiczne dopiero po latach i po należytem wyzyskaniu linji komunikacji,łączących tereny litewskie z morzem,a więc nadające się do tranzytu państw ościennych.-

Polityczne zbliżenie Litwy do Polski i związane z tem ewentualne zbrojenia polsko-litewskie przeciwko Sowietom,byłyby dla Litwy zbyt kosztowne.Ciężar zbrojeń spadłby - rzecz prosta - na rolę,która stanowczo nie byłaby już w stanie temu podołać.W związku z tem,słusznie premjer Woldemaras lansuje w swej deklaracji koncepcję uchronienia Litwy przed możliwemi wystąpieniami politycznemi drogą jej międzynarodowej neutralizacji. Droga do Wilna prowadzi przez gospodarcze wzmocnienie Litwy,przez zniesienie tam gospodarczych pomiędzy Kowieńszczyzną,a Wileńszczyzną.Pod tym względem premjer Woldemaras ma słuszność twierdząc,że Litwa nie będzie się uchylała nawet od rokowań z Polską,o ile te ostatnie przyczynić się mają do osiągnięcia zamierzonego celu.Zasadniczym problemem dla Litwy jest w obecnych warunkach wzmożenie produkcji,t.zn odciążenie roli,nie zaś jej dalsze obciążanie.Osiągnąć się to da nie drogą kosztownej pożyczki zagranicznej,która skądinąd może być wielce pożądana dla państwa.W obecnych warunkach nawet kredyty są dla roli na Litwie ciężarem z powodu swych krótkich terminów i wysokich odsetków.Jedynie długoterminowe dostępne kredyty mogłyby produkcję rolną na Litwie podnieść.W przeciwnym razie, katastrofa nastąpi nieodwołalnie i Litwa stanie staniesię łupem międzynarodowych hyem kapitalistycznych.Dla Litwy pożądaną również jest unja celna z Niemcami,a to dla rynków zbytu.-

"L i e t u v o s Ž i n i o s" o p o t r z e b i e k r e d y t u r o l n e g o n a L i t w i e.-

"Lietuvos Žinios" N.43 z 23/II.r.b. Artykuł p.t.:"Zatroszczmy się o kredyty rolne". Streszczenie:

W ostatnich czasach ruch uchodźczy na Litwie silnie wzrasta,jak to notują kroniki statystyczne.Litwini emigrują do Kanady,Brazylji,Argentyny i t.d. Codziennie emigruje z Litwy po 40-50 osób,a więc niemal 1/3 całego przyrostu ludności.

Najsmutniejszym dla kraju w sprawie tej objawem jest stały wzrost odsetka rolników,którzy wyprzedają rolę i wynoszą się za ocean szukać szczęścia.Objaw ten świadczy o bardzo złej sytuacji dla rolników w kraju.-

Tak jest istotnie.Wojna światowa ogromnie rolnictwo litewskie poderwała.Oszczędności rolników złożone w bankach rosyjskich zostały wyewakuowane do Rosji tam /w sumie conajmniej 100 milj.rb./ straciły wszelką wartość wskutek inflacji,bądź też skonfiskowane zostały przez rząd sowiecki,który mimo zawarowania przez Litwę zwrotu tych sum - traktatem 1920 r. - wcale nie zdradza chęci warunki traktatu wypełnić.Dotkliwie rolnikom litewskim dała się również we znaki inflacja marki niemieckiej i t.zw. ostów.W rezultacie tych strat czysto-finansowych, a jeszcze więcej wskutek strat materjalnych /niszczycielska ewakuacja rosyjska i ciężka,wyciskająca z kraju ostatnie soki okupacja niemiecka - / - rolnictwo litewskie, w stopniu nie mniejszym od handlu i przemysłu, potrzebuje kredytów.Rolnik potrzebuje nabyć nawozy sztuczne,maszyny rolnicze,wyborowe ziarno,rasowe bydło i t.p. przedewszystkiem zaś potrzebuje długoterminowych kredytów na rozbudowę.Reforma rolna nadzieliła gruntem 40.000 osadnikówmlecz nie dała im budynków ani inwentarza.To też kredyty są w danym wypadku koniecznością życiową.

Z drugiej znów strony,kredyty - i to wysokie - potrzebne są, skoro się chce przejść na Litwie od wolno.procentującej wymagającej wielkich inwestycyj gospodarki zbożowej,do bardziej rentownej hodowli bydła,ryb,ptactwa domowego i mleczarstwa.

Wszystkie powyższe względy skłoniły Litwę już oddawna do szukania pożyczki zagranicznej,podobnież jak to uczyniły, lub uczynią inne,słabe pod względem gospodarczym kraje, jak Polska,Estonja i t.d. Wszelako kapitał zagranicznych nie okazał się dla rolnictwa litewskiego zbyt ponętny.Kapitaliści zagraniczni,wymagali zbyt wysokich - jak na rolnictwo - odsetków /20-30%/ w stosunku rocznym/.- Rolnictwo litewskie nie może zdobyć się na odsetki wyższe niż 6% rocznie.-

Powstał wprawdzie w swoim czasie Bank Ziemski,którego zadaniem było udzielanie kredytów rolnikom.Wszelako Bank rozporządzał kredytami tak niewielkimi,że mogła z nich korzystać jedynie nieliczna garstka rolników,olbrzymia zaś większość tych ostatnich szukać musiała pożyczek u rozmaitych podejrzanych pośredników i w drobnych bankach,które zdzierały ze swych klijentów siódmą skórę.

Rolnik litewski jest z natury niesłychanie cierpliwy. Dla wytrącenia go z równowagi potrzeba specjalnie bolenego ciosu.Słabo orjentujący się w sprawach finansowych rolnik litewski znalazł się niebawem w istnej sieci różnych wyzyskiwaczy - pająków,którzy bez ~~skrup~~ skrupułów go eksploatowali i eksploatują.-

Rząd nie zwracał przeważnie uwagi na taki niedopuszczalny stan rzeczy.W rezultacie trudno dziś znaleść na Litwie samodzielne,niezrujnowane gospodarstwo wiejskie.Wystarczyło kilku lat praktyki,aby doprowadzić rolnictwo na Litwie do stanu rozpaczliwego.Przyczynił się do tego również nieurodzaj z 2-ch lat ostatnich oraz katastrofalny spadek cen na produkty rolnicze.Rolnik litewski dawno już sprzedał co do sprzedania było,a to dla spłacenia zaciągniętych poprzednio pożyczek i przypadających z ich tytułu odsetków.-

Nowych,niedawnych pożyczek rolnik - rzecz prosta - uregulować nie był w stanie.To też nigdy jeszcze na Litwie nie było tyle protestowanych weksli rolników co obecnie.Jeden tylko Związek Kooperatyw Rolniczych takich protestowanych weksli posiada na blisko 1 milj.lit.Jeszcze więcej zaś nieopłaconych weksli zalega po bankach.W związku z tem w księgach rachunkowych instytucyj kredytowych,pozycja "długów bez nadziei spłaty" przybierać zaczęła rozmiary,które niweczą perspektywy na jakikolwiek zysk.Nawet Bank Litewski,który ma pod tym względem warunki jak najlepsze,skonstatował na walnem zebraniu swych akcjonarjuszy,jakie się dnia 15 lutego rm.b. odbyło,że zysk jego z 1926 r. jest dwukrotnie niższy,aniżeli w 1925 r.,a to wskutek zachwiania się finansowego dłużników kredytowych.-

Ciągle się na Litwie głosi,że Litwa jest krajem rolniczym par excellence,że rolnictwo stanowi zrąb życia gospodarczego Litwy i t.d.Jednocześnie jednak w praktyce żaden z czynników powołanych nie troszczy się o zasilenie finansowego tej, tak ważnej gałęzi gospodarki krajowej.Sfery bankowe i rządowe dbają więcej o subsydjowanie nielicznych grup przemysłowców i innych karjerowiczów chciwych zysku,a mających stosunki w rządzie.Owoce tego są już aż nadto widoczne.-

Najwyższy czas zająć się poważnie wyszukaniem źródeł kredytów dla rolnictwa, zanim kraj jeszcze definitywnie nie zbankrutował.Jedynie bowiem drogą postawienia rolnictwa na nogi zdoła Litwa wybrnąć z obecnego coraz to zaostrzającego się kryzysu gospodarczego.-

U p r a w a l n u n a L i t w i e.-

"Lietuva" N.4I z 2I/II.27 r. Artykuł p.t.:"Uprawa lnu na Litwie". Streszczenie:

Klimat Litwy doskonale sprzyja hodowli bydła.W związku z tem, bardziej oświecone warstwy rolnicze oraz rząd litewski dokładają starań,aby rozwinąć na Litwie hodowlę bydła i mleczarstwo.Z biegiem czasu zaś planuje się wogóle przejść od gospodarki zbożowej do hodowli bydła,ptactwa,ryb - wzorując się pod tym względem na Danji.Corocznie M-stwo Rolnictwa asygnuje pokaźne sumy dla urzeczywistnienia tych planów.Owoce już się okazałyPrzed kilku laty - bezpośrednio po wojnie pan światowej - Litwa niemal całkiem nie eksportowała zagranicęświniny ani te przetworów mlecznych,obecnie zaś eksport mięsa i nabiału wyraża się w dość poważnych cyfrach.Tak np: w 1925 r. eksportowała Litwa świniny na sumę 14.018.700 lt. oraz nabiału na sumę 12.074.300 lt.

Pomimo to wszystko,ani rolnicy litewscy,ani też Ministerstwo Rolnictwa nie zwracają dostatecznej uwagi na tak ważną gałąź produkcji rolnej,jaką jest na Litwie uprawa lnu.

Według urzędowej statystyki kowieńskiej obsiano na Litwie w 1922 r. 5I.200 ha lnu, zaś w 1926 r. - już 8I.100 ha. W 1925 r. wyprodukowano na Litwie 4I.360 tonn przędzy lnu,zaś w 1926 r. - 42.150 tonn.W zestawieniu z produkcją światową lnu Litwa zajmuje 3-cie miejsce /po Rosji i Polsce/.-

Kraj zużywa na własne potrzeby dość dużo przędzy i nasienia lnu.W samodziałach paradują bowiem nietylko rolnicy, lecz również znaczny odłam ludności miejskiej.Jednocześnie atoli len jest jednym z najpoważniejszych przedmiotów eksportu litewskiego zagranicę.Eksport ten przedstawiał się w ciągu 3-ch lat ostatnich jak następuje:

	Przędza: w t.	Nasienie: w t.	Przędza i nasie[nie] w t.
1924 r.	14.047.0	18.637.0	69.040.500
1925 r.	13.067.3	20.567.0	65.657.900
1926 r.	19.742.4	25.762.3	74.965.900

Procentowo w zestawieniu z ogólnym eksportem litewskim eksport lnu przedstawiał się w ciągu 3-ch ostatnich lat jak następuje:

1924 r. - 25,9%, 1925 r. - 27,0%, 1926 r. - 29,6%.-
Tabelka powyższa dobitnie świadczy o tem, jak poważne miejsce eksport lnu w handlu zagranicznym Litwy zajmuje.
Dotychczas obszar zasiewanych lnem gruntów na Litwie z roku na rok wzrastał. Odpowiednio wzrastał też eksport lnu zagranicę. Wszelako rolnicy naogół nie są zadowoleni w ostatnich latach z rezultatów uprawy lnu i zamierzają na przyszłość mniej gruntów pod zasiew lnu przeznaczać. Główną przyczyną niezadowolenia rolników jest trwająca już blisko dwa lata stagnacja w handlu lnem, która wpłynęła na znaczne obniżenie się cen na len. Cena na len spadła przeszło dwukrotnie. O ile bowiem w 1924 przemysłowcy płacili za tonnę wyborowej przędzy lnu do 120 f.st to dziś płacą zaledwie 57 f.st. Zaznaczyć przytem należy, że rolnik litewski w rzadkich jedynie wypadkach produkuje przędzę lnu pierwszorzędnej jakości. Przeważnie płacą mu za przędzę 50 - 36 f.st. na nawet 29-22 f.st. za tonnę.-
Tak niepomyślne kunjunktury handlowe nie mogą - rzecz prosta odbić się ujemnie na produkcji lnu. Rolnicy się do niej zniechęcają. Wszelako nie jest to objaw dla kraju pożądany. Gdyby nie eksport lnu w latach 1924, 1925 i 1926, to wątpliwą jest rzeczą, czy kurs lita zdołałby się utrzymać na dzisiejszym poziomie. Z tego też przedewszystkiem względu uprawa lnu zasługuje na jak najżywsze poparcie społeczeństwa i rządu. Spadek cen na rynku światowym jest niechybnie zjawiskiem przejściowem, to też nie należy, aby rolnicy litewscy - z racji tego spadku - mieli ograniczać swą produkcję. Przyszłość ekonomiczna Litwy zależy w wysokim stopniu od tego, jak się postawi kwestję uprawy lnu. Rząd powinien na to zwrócić szczególniejszą uwagę.-

K r o n i k a   e k o n o m i c z n a   L i t w y .-

"Lietuvos Ukis" N.2 /53/ t.V. z lutego r.b. Artykuł p.t.:"

"Kronika" ekonomicznego życia Litwy". Streszczenie:

Walne zebranie akcjonarjuszów Banku Litewskiego.-

odbyło się jak wiadomo - dn.15 lutego r.b. Bilans Banku wyniósł w r.1926 1.102.500 lt. /czysty zysk/, podczas gdy w r.1925 - 2.350.000 lt. Wybrano nową Komisję Rewizyjną, w skład której weszli: p.Jokantas, płk.Grudziński i p.Eilberg.-

Zakup koni na Litwie przez Sowiety.-

Przed paru miesiącami przybyła na Litwę komisja sowiecka w celu dokonania zakupu koni. Dn.14 lutego r.b. pierwsza partja zakupionych koni w liczbie 100, wysłana została do Rosji. Drugą również liczącą 100 koni partję wysłano dn.18 lutego r.b.

Kanalizacja m.Kowna.-

Ogólna sieć kanałów wyniesie 40 km. długości, z czego 7 km. już przeprowadzono. Większość instytucyj państwowych i część domów prywatnych już z urządzeń kanalizacyjnych korzysta. W związku z tem, magistrat m.Kowna oblicza dochody z kanalizacji w 1927 r. na 100 t.lt.
Prace kanalizacyjne trwać będą jeszcze lat parę. Prowadzone są one w związku z zatrudnieniem bezrobotnych, a więc są, jako takie, przez rząd subsydjowane.-

Regulacja Niemna i rozbudowa przystani kowieńskiej.

Z inicjatywy ministra komunikacji specjalna Rada Inżynierów uchwaliła regulację Niemna w okolicach m.Kowna, a jednocześnie rozbudowę przystani kowieńskiej.-

Ruch w porcie kłajpedzkim.-

Ogólny tonaż przybyłych i odbyłych z portu kłajpedzkiego w ciągu 1926 r. statków wynosi 695 t.t a więc w zestawieniu z tonażem z 1925 r. - o 6% więcej.Tonaż statków przybyłych wynosi 345 t.tonn,wybyłych zaś - 350 t.t.Ogólny ruch towarów wyraził się w 1926 r. cyfrą 564 tyss, z czego 399 t.tonn przypada na import, zaś 165 t.t. - na eksport.Import wzrósł w 1926 r. - w zestawieniu z importem z 1925 r. - o 26 t.tonn, eksport zaś - o 58 t.tonn, a więc ogólny ruch handlowy wzrósł o 11%.Odnosi się to wyłącznie do żeglugi morskiej.-

Co się tyczy wód wewnętrznych to przybyło tą drogą d Kłajpedy w 1926 r. 138 tys.tonn, wybyło zaś 11 tys. tonn,łącznie więc 254 tys. tonn.W zestawieniu z 1925 r. wyraża to wzrost o 70 tys. tonn,czyli o 38%.-

Ogółem handel morski i rzeczny wyraża się cyfrą 818 tys.tonn, co jest mniejwięcej równe normie przedwojennej Ogólny obrót handlowy wzrósł w 1926 r. - w zestawieniu z 1925 r o 128 tys.tonn- a więc o 18%.Pomimo niezbyt pomyślnych w 1926 r. konjunktur handlowych, port kłajpedzki wykazywał coraz większe ożywienie.Częściowo przypisać to należy niezamarznięciu w 1926 - 7 r. portu i Niemna.-

Eksportuje się przez port kłajpedzki głównie celulozę,len,nasienie,produkty rolne,jak mięso i masło i t.p. Zboża natomiast niemal się nie eksportuje,a znacznej mierze wskutek braku elewatora.Odczuwa się również brak chłodni dla mięsa i nabiału.

Importuje się przez port kłajpedzki głównie węgiel kamienny,sól,naftę i in. Zbudowano ostatnio w porcie duże zbiorniki,w których może się zmieścić do 12,5 milj.litów nafty,olejów i t.

Naogół przeto konjunktury handlowe portu kłajpedzkiego nie są wcale fatalne.Przy pewnych inwestycjach ruch portowy z łatwością prześcignąłby normy przedwojenne.-

Handel litewsko-fiński.-

Handel litewsko-fiński przedstawiał się w 1926 r. jak następuje:

1.Import fiński z Litwy.- w milj.mk.f.

Produkty spożywcze mięsne	680.
Zboże i wytwory zbożowe	25.
Nasienie	14.200.
Owoce i in.	1.210.
Towary kolonjalne	127.
Trunki.	225.
Szmaty	1470.658.
Różne tkaniny	17.555.
Szerść i in.	682
Skóra i kożuchy	1.165
Wyroby metalowe	665
Instrumenty i aparaty	2.000
Asfalt	420
Chemikalja i lekarstwa.	7.500
Różne towary.	360
Ogółem . . .	.1.518.472.-

2.Eksport fiński do Litwy:

Zboże i wytwory zbożowe	1.172.
Drzewo i produkty drzewne.	1.125.
Papier i tektura	26.500.
Skóra i kożuchy	2.00.
Maszyny i aparaty	58.025.
Ogółem:	89.427.-

Z powyższego wynika,że import litewski do Finlandji góruje nad importem fińskim do Litwy o 1.429.045 mrk.fińsk.